

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Krzeszowicach

rok szkolny 2024/2025

SPIS TREŚCI

- 1 PODSTAWA PRAWNA
- 2 WSTĘP
- 3 DZIAŁANIA

PODSTAWA PRAWNA:

- 1 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483);
- 2 Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
- 3 Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59; 949);
- 4 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. 2017 poz. 1611);
- 5 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. 2017 poz. 1569);
- 6 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 poz. 1591);
- 7 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);
- 8 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015r. w sprawie rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” 9Dz. U. z 2015r. poz. 972);
- 9 Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017r. poz. 783, 1458);
- 10 Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. 2016r. poz. 1654, z 2017r. poz. 773);
- 11 Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości, Budapeszt 23.11.2001r. ,CETS nr 185;
- 12 Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2013r. poz. 1563);
- 13 Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526);
- 14 Statut Szkoły wraz z zawartymi w nim regulaminami;
- 15 Koncepcja Pracy Szkoły.

WSTĘP

Czas dzieciństwa i dorastania to okres w życiu człowieka, w którym bardzo intensywnie kształtuje się osobowość. Przed uczniami stoją niełatwe zadania rozwojowe związane z budowaniem prawidłowych relacji, więzi z rówieśnikami i światem dorosłych. Dotyczy to również wyznaczania własnych norm i zasad życiowych, zaspokajania własnych potrzeb a w szczególności rozwijania pasji i zainteresowań. Na drodze kształtowania własnej osobowości uczniowie mogą napotkać wiele trudności i niepowodzeń. Zadaniem szkoły jest wspieranie ich w dążeniu do wyznaczonych celów, rozumienie potrzeby akceptacji i wspieranie w sytuacjach trudnych, szczególnie jest to ważne po długim okresie izolacji spowodowanym zagrożeniem epidemicznym i ogłoszoną pandemią, po której uczniowie wciąż borykają się z problemami emocjonalnymi i motywacyjnymi.

Działania podejmowane przez szkołę w tym zakresie muszą być przemyślane, często dostosowane do indywidualnych potrzeb i predyspozycji uczniów. Specyfika szkoły muzycznej, nakłada na nas, nauczycieli, obowiązek wspomagania ucznia nie tylko w sferze umiejętności związanych z muzyką, ale również zadania związane z wspieraniem rozwoju emocjonalnego, radzeniem sobie ze stresem, rozwijaniem zainteresowań.

Opracowany przez nas Program Wychowawczo-Profilaktyczny zawiera w sobie działania, których realizacja ma na celu wspieranie i kształtowanie prawidłowego rozwoju naszych uczniów, zapobieganie pojawianiu się zagrożeń w rozwoju i wskazywanie właściwych form rozwiązywania problemów.

DZIAŁANIA

Opracowane przez nas działania wychowawczo-profilaktyczne wynikają z celów wychowawczych zawartych w Programie. Mamy nadzieję, że przyczynią się do ukształtowania sylwetki absolwenta.

Nasze działania dotyczą pracy wychowawczej i profilaktycznej zmierzającej do pełnego rozwoju ucznia w sferze:

- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu poczucia własnej wartości.
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym.
- kulturowej – ukierunkowanej na zdobycie stabilnego systemu wartości etycznych i estetycznych.

Cele wychowawcze, realizowane w trakcie rozwoju ucznia

- Wprowadzanie uczniów w świat muzyki oraz uniwersalnych systemów wartości.
- Wskazywanie pozytywnych wzorców zachowania i budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi oraz ich problemów i potrzeb.
- Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszego rozwoju.
- Kształtowanie postaw patriotycznych.
- Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej.
- Rozwijanie kompetencji związanych z umiejętnościami twórczego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Integrowanie działań wychowawczych i opiekuńczych szkoły i rodziny.

Misja szkoły: szacunek i odpowiedzialność

- Staramy się dostrzec i wydobyć drzemiące w uczniu zdolności.
- Traktujemy każdego z szacunkiem.
- Wspieramy młodych ludzi w każdej dziedzinie tak, aby byli przygotowani do podjęcia nowych zadań: kontynuowania nauki w szkole II stopnia oraz do aktywnego udziału w szeroko pojętym życiu kulturalnym.
- Rozbudzamy w uczniach ciekawość świata oraz poczucie odpowiedzialności za słowa i czyny.
- Uczymy podejmowania decyzji i inicjatyw.
- Kształtujemy: umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, zaradności, pracy w zespole i odpowiedzialności.
- Współpracujemy z rodzicami, starając się wspierać ich w pracy wychowawczej.

Oczekiwana sylwetka ucznia i absolwenta

Podejmowane przez nas działania dydaktyczno-wychowawcze (przy współpracy z domem rodzinnym) powinny doprowadzić do ukształtowania sylwetki ucznia, a w przyszłości absolwenta, którego będzie cechować:

- odpowiedzialny stosunek do obowiązków
- umiejętność prawidłowego przestrzegania zasad współżycia społecznego, obowiązujących regulaminów, jak również norm moralnych i etycznych
- wysoki poziom umiejętności i wiedzy, adekwatny do możliwości ucznia
- szacunek względem drugiego człowieka
- twórcze podejście do życia
- aktywność społeczna
- umiejętność pracy zespołowej
- kultura osobista, przejawiająca się w postawie, ubiorze, słownictwie i zachowaniu
- umiejętność rozwijania swoich zainteresowań i kierowania rozwojem własnej osobowości

Cele:

- Kształtowanie w uczniach samodyscypliny i wytrwałości
- Budowanie przyjaznej i bezpiecznej atmosfery w środowisku szkolnym
- Podnoszenie odporności na stres
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- Budowanie poczucia własnej wartości

Program Wychowawczo-Profilaktyczny naszej szkoły powstał na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów środowiska szkolnego, która została dokonana na podstawie:

- wyników rozmów z rodzicami i uczniami
- wyników ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli
- wyników ewaluacji i obserwacji nauczycieli
- wyników badań diagnozujących poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów

Oprócz wyników diagnozy, do programu wychowawczo-profilaktycznego włączyliśmy działania wychowawcze, które wynikają z problemów naszych wychowanków. Możemy do nich zaliczyć m.in.:

- brak wsparcia i zainteresowania w rodzinie
- stres i niepowodzenia edukacyjne
- niski poziom odporności na stres
- brak wytrwałości w dążeniu do celu
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi w szkole

Program Wychowawczo-Profilaktyczny skierowany jest do całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi. Uwzględnia w swych działaniach współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym.

DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE W ROKU SZKOLNYM 2024/2025

- 1 Budowanie świadomości samego siebie:
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych
 - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca)
- 2 Budowanie pewności siebie
 - techniki budowania pewności siebie
 - odkrywanie własnej osobowości
 - rozwijanie zainteresowań
 - odnajdywanie swoich mocnych stron
- 3 Budowanie zaradności życiowej:
 - angażowanie uczniów w organizację koncertów, warsztatów, audycji itp.
 - organizacja wyjazdów, wycieczek

Cele szczegółowe na podstawie wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz uwzględniające przeprowadzoną ankietę ewaluacyjną (średnia ocena działań naszej szkoły wynikająca z ankiety to 4,7 przy maksymalnej 5,0):

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w szkole
- uczenie podejmowania właściwych decyzji
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Zajęcia integracyjne	• ćwiczenia integrujące uczniów klas 1 z całą społecznością uczniowską, z zachowaniem dystansu • ćwiczenia aktywizujące – wspólne wyjścia (wyjazdy) poza teren szkoły na: warsztaty muzyczne, koncerty, recitale • ćwiczenia na pierwszych zajęciach indywidualnych nauczyciel – uczeń: poznaj mnie	Uczniowie
Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych. Praca nad poczuciem własnej wartości.	• zajęcia warsztatowe, mini wykłady, trening asertywnego zachowania – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania z innymi • zajęcia poświęcone odkrywaniu barier komunikacyjnych, zrozumieniu różnicy pomiędzy aktywnym słuchaniem a słyszeniem	Uczniowie
Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	• ćwiczenia indywidualne • warsztaty grupowe z zachowaniem dystansu społecznego • stosowanie technik relaksacyjnych na zajęciach indywidualnych • mini wykłady • ćwiczenia rozluźniające • ćwiczenia oddechowe • tworzenie gniotki antystresowej	Uczniowie
Budowanie zaradności życiowej. Nauka samodzielnego podejmowania inicjatywy.	• koncerty, konkursy, audycje, jak się do nich przygotować • cykl spotkań z koncertującymi artystami	Uczniowie

Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły. Prowadzenie ewaluacji.	• szkolenia, kursy, treningi, warsztaty • książki, materiały szkoleniowe • ulotki badania ankietowe	Nauczyciele
Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą.	• spotkania za specjalistami danej tematyki • szkolenia Przykłady: Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z: • Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną • z ośrodkami kulturalnymi w swojej miejscowości • rodzicami uczniów • instytucjami i organizacjami edukacyjnymi • osobami fizycznymi • służbami porządku publicznego	Cała społeczność szkolna

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH I PATRIOTYCZNYCH

- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro
- pielęgnowanie postaw patriotycznych i tradycji narodowych
- zachęcanie do aktywnego udziału w społeczności szkolnej, lokalnej
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Kształtowanie osobowości ucznia.	• Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych tj. wyjścia do filharmonii, opery, innych sal koncertowych na recitale i koncerty, zapraszanie wybitnych artystów do szkoły itp. • uwrażliwianie uczniów na poczucie piękna i estetyki – zachęcanie uczniów do własnej twórczości, i wyrażania swojej ekspresji	Uczniowie
Budowanie więzi	• wykłady, warsztaty	Uczniowie

kulturowo-etnicznej. Promowanie społeczności lokalnej.	- uczestniczenie w projektach organizowanych przez CKiS w Krzeszowicach dotyczących kultywowania dawnych obrzędów i zwyczajów: Majówka, Kolędy i Pastoralki - zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich	
Poznanie historii lokalnej społeczności.	- promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, przygotowujących do życia w niej - angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu lokalnego	Uczniowie
Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami. Szkolenie kadry pedagogicznej dotyczące wartości oraz metod nauczania i wychowania.	- Szkolenia - broшуry informacyjne - spotkania z rodzicami, uświadomienie rodzicom jak wielkie znaczenie w rozwoju dzieci i młodzieży ma kontakt ze sztuką - proponowane pozycje książkowe - przewodzenie badań, ewaluacji - udział w seminariach oraz szkoleniach przybliżających tematykę wartości, wartości w edukacji i wychowaniu młodych ludzi oraz sposobów uczenia podopiecznych Przykłady: przeprowadzenie wewnętrznych warsztatów z tematów: Czym są wartości moralne i dlaczego są potrzebne. Jakie wartości warto przekazywać młodzieży i czym każda z nich się wyróżnia – np. szacunek, odpowiedzialność, uczciwość, sprawiedliwość, odwaga, samodyscyplina, szczęście, edukacja, oddanie, piękno, mądrość	Rodzice Nauczyciele

BEZPIECZEŃSTWO W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

- poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły
- intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych
- kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach trudnych
- budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych
- uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów
- przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania
- budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły
- tworzenie tradycji i więzi ze szkołą

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły. Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	• badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych • spotkania informacyjne Przykłady: • badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i pracowników szkoły • zapoznanie / przypomnienie uczniom, nauczycielom, oraz rodzicom uczniów zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły • wprowadzenie nowych działań wychowawczo-profilaktycznych opracowanych na podstawie otrzymanych wyników dotyczących poziomu bezpieczeństwa w szkole	Cała społeczność szkolna
Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	• uroczystości szkolne, apele, wydarzenia warsztaty, lekcje Przykłady: prorowadzenie uświadamiających spotkań informacyjnych dla uczniów, które przybliżą im i pomogą zrozumieć zasady bezpieczeństwa oraz komfortowego przebywania na terenie szkoły. Poza przypomnieniem i usystematyzowaniem wiedzy uczniów na temat zasad wynikających z regulaminu szkolnego oraz norm społecznych, warto poruszyć również temat wpływu warunków w jakich przebywają: np. ciągle przebywanie w sferze hałasu, nieprzewietrzonych, nieodpowiednio doświetlonych pomieszczeniach, itp.	Uczniowie

Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania	• udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych • spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie • spotkania informacyjne ze specjalistami • materiały informacyjne, broszury Przykłady: • przypomnienie nauczycielom i innym pracownikom szkoły zasad bezpieczeństwa, BHP oraz norm i reguł, które obowiązują na terenie szkoły • przeszkolenie wszystkich nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy • promowanie działań opartych na zasadach psychologii pozytywnej – ograniczenie do niezbędnego minimum środków restrykcyjnych na rzecz promowania zasad psychologii pozytywnej, rozwijanie potencjału uczniów, promowania umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, logicznego myślenia oraz nauka wyciągania wniosków ze swoich czynów • utrzymywanie kontaktu z poradniami	Nauczyciele
Pedagogizacja rodziców uczniów oraz sposobów prowadzenia działań profilaktycznych. Zachęcanie rodziców do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.	• szkolenia, warsztaty, e-szkolenia • materiały szkoleniowe, spis publikacji naukowych Przykłady: • uświadomienie rodzicom jak istotna jest ich opinia i jaki wpływ wywiera na młodego człowieka • opracowanie wspólnego podejścia do ucznia – ważne jest, aby nauczyciele i rodzice udzielali sobie wzajemnego wsparcia w trakcie trwania edukacji. Okazywanie niechęci, wyśmiewanie, bądź lekceważenie którejkolwiek ze stron jest niedopuszczalne i nieefektywne z punktu widzenia nauczania • szkolenie podczas spotkania z rodzicami mające na celu edukację oraz usystematyzowanie ich wiedzy na temat sytuacji zagrażających zdrowiu • edukowanie rodziców o odpowiedzialności karnej nieletnich sprawców czynów zabronionych oraz o konsekwencjach prawnych dla ich opiekunów: e-szkolenia Akademii Aktywnej Edukacji pt. „Świadomy rodzic – problem agresji w Internecie” • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców dzieci sprawiających trudności	Rodzice uczniów

	wychowawcze, itp. • pracownicy szkoły okazują wsparcie w trudnych sytuacjach (np. pomoc w nawiązaniu współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym) budowanie pozytywnej, otwartej współpracy na linii rodzice – nauczyciele (np. organizowanie spotkań indywidualnych, udostępnianie telefonu czy e-maila służącego do szybkiego kontaktu z nauczycielami w sytuacjach nagłych, zachęcanie do udziału w wyjazdach, wyjściach)	
Poprawa poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.	• prowadzenie prac remontowych • instalowanie niezbędnych usprawnień, sprzętów i dozowników środków dezynfekujących • dbanie o bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i intelektualne uczniów Przykłady: • umieszczanie planu ewakuacji w widocznym miejscu oraz upewnianie, że uczniowie dobrze znają zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Należy również organizować „dzień próbny”, podczas którego uczniowie będą ćwiczyć działania związane z ewakuacją ludzi z budynku • zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego: a) działanie monitoringu b) przeprowadzanie prac remontowych, instalacyjnych i naprawczych w czasie nieobecności uczniów c) zadbanie o dobre, sprzyjające pracy oświetlenie wnętrza, dróg wokół szkoły d) przestrzeganie zasad BHP e) zabezpieczenie i udroźnianie otworów kanalizacyjnych i studzienek f) utrzymanie w sprawności instalacji odprowadzającej wodę i ścieki g) patrolowanie wejścia i korytarzy szkolnych przez pracownika szkoły h) zabezpieczenia wyjścia ze szkoły przed bezpośrednim wyjściem na ulicę i) oczyszczanie przejść na terenie szkoły ze śniegu i lodu oraz posypywanie piaskiem z solą j) dbanie o to, aby sprzęt szkolny dostosowany był do wymogów ergonomii – stoliki i krzesła dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia k) dbanie o czystość i stan techniczny wyposażenia sal lekcyjnych l) prowadzenie rejestru gości przebywających na terenie szkoły m) zabezpieczenie schodów i korytarzy szkolnych n) wyposażenie pomieszczeń szkoły w apteczki	Dyrekcja szkoły, pracownicy

	zawierające środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami jej udzielania (dotyczy również pokoju nauczycielskiego i sekretariatu) o) kontrola sprawności i bezpieczeństwa maszyn i urządzeń technicznych p) dbanie o prawidłowe naświetlenie, natężenie hałasu, wentylacji i ogrzewania w pomieszczeniach szkoły q) funkcjonowanie higienicznych i bezpiecznych toalet, szatni, itp. r) prowadzenie rejestru wypadków, a później analiza ich przyczyn i okoliczności • udostępnianie przepisów, programów, planów, regulaminów oraz zbioru zasad obowiązujących w szkole w dostępnym miejscu • zwracanie uwagi na przejawy przemocy fizycznej, słownej, cyberprzemocy, czy mobbingu rówieśniczego – podejmowanie szybkich interwencji, posiadanie jasno określonego regulaminu i nieakceptowanie żadnych wyjątków • przeprowadzanie corocznych badań występowania na terenie szkoły zjawisk nieakceptowanych a następnie przeprowadzenie diagnozy uzyskanych wyników, porównanie ich do stanu z lat wcześniejszych, dyskusja, analiza przyczyn obecnego stanu rzeczy oraz podjęcia działań zaradczych • realizowanie pomysłów uczniów zaproponowanych przez np. Samorząd Uczniowski	
Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.	• pogadanki • praca indywidualna Przykłady: • zachęcenie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych (np. w Samorządzie Szkolnym, przy gazetce szkolnej, zespołach organizujących warsztaty, udzielanie pomocy osobom potrzebującym np. udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności) • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego • zezwalanie uczniom na realizację ich pomysłów (np. nakręcenie reportażu, flash moba, zorganizowanie akcji mikołajkowej dla potrzebujących dzieci z domu dziecka, wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia przez uczniów dla osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.)	Uczniowie

	• prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów • promowanie zdrowego stylu życia – wskazywanie i pokazywanie formy bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu • uczniowie świadomi swoich praw: zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka • organizacja warsztatów kształcących zdolności miękkie: asertywność – ćwiczenie asertywnych zachowań • komunikacja werbalna i niewerbalna, • radzenie sobie ze stresem • efektywne radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych	
Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej. Popularyzowanie dobrego zachowania. Promowanie postaw tolerancyjnych.	• zajęcia aktywizujące Przykłady: • podkreślanie wartości zachowań fair play podczas egzaminów, audycji i przesłuchań uczniowie uczestniczą w szkoleniach uczących ich czym jest aktywne słuchanie, a czym tylko słyszenie. Podczas zajęć uczeni są jak jasno i w sposób bezpośredni wyrażać swoje potrzeby, prośby i oczekiwania względem innych osób	Uczniowie
Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli	• prelekcje • broszury, materiały informacyjne Przykłady: poprawa kompetencji wychowawczych – zwrócenie uwagi jak ważne w procesie wychowawczym jest dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem	Nauczyciele, rodzice